

Впровадження різних форм навчання з використанням новітніх технологій

Сучасний етап модернізації системи освіти характеризується посиленням уваги до особистості, спрямуванням зусиль педагогів на розвиток творчого потенціалу учасників навчально-виховного процесу. Таким чином, інноваційність є однією з домінуючих тенденцій розвитку людства. Сучасній школі сьогодні потрібний учитель, який міг би оновлювати, удосконалювати зміст своєї діяльності. Впоратися з цим завданням можна тільки за умови розумного поєднання традиційних та інноваційних форм і методів навчання.

Запровадження інновацій викликане самими процесами, що складаються в освітніх закладах, зміною ставлення до процесу навчання його суб'єктів: вчителів, учнів, батьків, громадськості. Головна мета навчання в школі — формування компетентного мовця, національно свідомої, духовно багатого мовної, всебічно розвиненої особистості, здатної до інновацій. Процеси розвитку, виховання і соціалізації нової школи покликані зробити випускника конкурентоздатним у ХХІ ст.

Формування конкурентноспроможної особистості можливе шляхом впровадження в навчальний процес сучасних інноваційних технологій:

1. Технологія розвитку критичного мислення формує творче мислення, сприяє розвитку креативності. Критичне мислення необхідне під час розв'язування проблемних задач, формулювання висновків, оцінювання та прийняття рішень.

2. Технологія інтерактивного навчання - це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів, де і учень і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання

3. Ігрові технології навчання –це ефективний засіб активізації; мотиваційна за своєю діяльністю; дозволяє вирішувати питання передачі знань, умінь, навичок; переважно колективна, групова форма роботи; має кінцевий результат (матеріальний, моральний, психологічний); має чітко поставлену мету й відповідний педагогічний результат.

4. Технологія особистісно орієнтованого навчання спрямована на особистість. Це означає максимальну індивідуалізацію і диференціацію навчального процесу, побудову його на діагностичній основі. Готовність учителя до творчого пошуку разом з учнями, уміння створювати атмосферу продуктивного пізнання на уроці залежать від його обізнаності та володіння арсеналом педагогічних умінь та навичок, знання предмета, глибокого інтересу до нього. Лише на основі цього вчитель може творчо використовувати навчальні та виховні прийоми, комбінувати їх, впроваджувати нові методики, виробляти нові, нестандартні прийоми активізації пізнавальної діяльності учнів. Це здійснюється на основі особистісного підходу у навчанні до кожного учня, використанні можливостей предметних модулів, розвитку ініціативи і творчості, використанні нестандартних форм навчання.

5.Проектна технологія передбачає розв'язання учнем або групою учнів якої-небудь проблеми, яка передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з другого – інтегрування знань, умінь з різних галузей науки, техніки, творчості.

6. Технологія проблемного навчання передбачає створення вчителем самостійної пошукової діяльності школярів із розв'язання навчальних проблем, у ході якої формується нове знання, уміння, навички та розвиваються здібності дитини, активність, зацікавленість, ерудиція, творче мислення та інші особисто значущі якості.

7. Інформаційно-комп'ютерні технології - це сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передачі і подання інформації за допомогою комп'ютерів і комп'ютерних комунікацій.

Готуючись до уроків української мови та літератури, вчитель має проаналізувати, які інноваційні технології або окремі методи і прийоми можна використати для формування ключових компетентностей.

Найбільш ефективною формою навчання вважаю поєднання сучасних інноваційних методів і прийомів з традиційними засобами.

Не завжди вдається використати досвід попередників, не всі методи і прийоми є однаково ефективними. Для визначення, які ж прийоми використати на уроці, враховую вікові, психологічні особливості учнів.

Треба зазначити, що на різних етапах уроку використовуються різні методи, прийоми інноваційних технологій з метою формування певної компетентності.

Велику увагу приділяю організаційному моменту. Важливе завдання організаційного етапу - створити оптимістичну установку, емоційно налаштувати на урок, забути на деякий час про недоліки, побачити тільки перспективні лінії розвитку, щоб в очах учнів засвітилася радість, щоб у кожного з них з'явилася впевненість у власних силах. У своїй педагогічній практиці нерідко використовую розминки для мотивації навчання, для ненав'язливого формулювання мети і завдань уроку. Завдяки розминці створюються умови, за яких мета і завдання навчального процесу, визначені вчителем, усвідомлюються кожним учнем як особистісно значущі. Міні-тренінги, "Спіймай мій настрій", "Коло компліментів" – це неповний перелік тих розминок, що їх використовую на уроках.

Сучасна методика нагромадила багатий арсенал прийомів інтерактивного навчання від найпростіших («Робота в парах(групах)», «Ротаційні (змінні) трійки», «Мікрофон») до складних («Мозковий штурм», «Мозаїка», «Аналіз ситуації»), а також імітаційні ігри, дискусії, дебати. Використання інтерактивних технологій не самоціль, а засіб створення атмосфери доброзичливості й порозуміння, зняття з душі дитини почуття страху, спосіб зробити її розкутою, навіяти впевненість у своїх силах,

налаштувати на успіх, виявити здібність до творчості. Ці та інші методи та прийоми допомагають розвивати комунікативну компетентність.

Новий матеріал з мови я подаю дітям у вигляді блок-схем, таблиць, малюнків і т.п.. Основні поняття з теми фіксуємо в опорних конспектах, а потім засвоюємо шляхом неодноразового повторення, добираємо приклади. Учні «малюють» основні теоретичні поняття у вигляді ланцюжка, нерідко у зошитах з'являються «сонечка», «хмарки», «квіти». Часто спонукаю дітей до самостійного складання зорових опорних схем, малюнків.

Вивчаючи окремі мовні поняття, працюючи над образами письменників, літературних героїв застосовую такі прийоми: «Інформаційне ґрунування», «Асоціативний куш», «Сенкан», «Мої асоціації».

При узагальненні та систематизації знань, коли виконуються завдання різного рівня складності, потрібна колективна праця. Отож використовую роботу в малих та великих групах, «Аукціон ідей», метод «Прес», «Займи позицію». Проводжу нестандартні уроки-ігри, екскурсії, подорожі та ін., адже таке закріплення знань менше втомлює учнів, ніж тренувальні вправи, до того ж зацікавлює, інтригує їх. Практика показує, що саме такі уроки сприяють підвищенню пізнавальної діяльності учнів, розвитку творчих здібностей, зацікавлюють їх, а це сприяє кращому засвоєнню теми через співпрацю, співтворчість. Тому і працюю над темою «Активізація пізнавального процесу учнів шляхом упровадження нестандартних та інтерактивних форм навчання». Також використовую кросворди, літературні вікторини, ігри-змагання («Що? Де? Коли?», «Розумники й Розумниці»), ігри-вправи.

На уроці шляхом інтеграції вказаних вище технологій прагну розвивати критичне мислення учнів

Сьогодні використання на уроці ІКТ стало звичною справою. Це ті засоби, які дозволяють "осучаснити" уроки. Проте відеофрагменти художніх та навчальних фільмів, літературних передач, які я використовую на уроці, є не лише ілюстративним матеріалом. Найкращий ефект від таких уроків буде

тоді, коли ти поєднуєш сучасні мультимедійні засоби із новітніми педагогічними технологіями. Під час підготовки учнів 10-11-х класів до ЗНО використовую онлайн-курси «Лайфхаки з української мови». Це ідеальні відео – короткі та логічно завершені, які супроводжуються тестовими завданнями або вправами.

Робота сучасного вчителя пов'язана із пошуком нових форм і методів навчання, які б відповідали і вимогам часу, і запитам конкретного класного колективу. На уроках значну увагу приділяю візуалізації текстової інформації (мультимедійні презентації, «хмари слів», буктрейлери, ментальні карти, меми, фотоквести).

Отже, **«хмара слів»**. Можливості використання «хмари слів» у навчанні пов'язані, наприклад, з тим, що: в хмару можна записати тему уроку, яку учні повинні визначити; попросити скласти пропозиції щодо визначеної теми, «хмара» виступає в якості опорного конспекту; можна запропонувати дітям прочитати в «хмарі» головне питання, на яке необхідно знайти відповідь протягом уроку; скласти речення або розповідь, використовуючи якомога більше слів з хмари; створити словникову «хмару» на основі невеликих нещодавно вивчених навчальних текстів, і попросити учнів пригадати, про що були ці тексти, і в якому саме контексті використовувалися слова; повторити основні поняття теми, що вивчається.

Ментальні карти - це техніка візуалізації мислення. Способи застосування ментальних карт дуже різноманітні, наприклад, їх можна використовувати для того, щоб зафіксувати, зрозуміти і запам'ятати зміст книги або тексту, згенерувати і записати ідеї, розібратися в новій для себе темі, підготуватися до прийняття рішення(підготовка до ЗНО).

Буктрейлер (від англ. *book* — книга, англ. *trailer* — тягач, причіп) — короткий відеоролик за мотивами книги, кліп по книзі. Метою створення буктрейлера є спонукання до прочитання книги. Його особливістю є те, що розповідь про книгу подається в образній, інтригуючій формі

Мем, або інтернет-мем, – це будь-яка дотепна коротка інформація (фраза, зображення, звукоряд, відео) іронічного характеру, яка відтворює певне ставлення до якихось подій чи обставин та поширюється в інтернеті. Такий формат навчання може стати цікавим доповненням освітнього процесу: він сприяє розвитку спостережливості, креативному переосмисленню будь-якої інформації, розвиває почуття гумору та навчає школярів лаконічно робити акценти на ключових моментах. (орфографія, наголос).

Фотоквест – це творче змагання, яке обмежене часом та передбачає виконання поставленого організаторами завдання. А ще **фотоквест** – це маса позитиву, корисної інформації та використання творчого потенціалу.

Я вважаю, що сучасне життя зазнало багатьох змін, тому школа вже не може бути тільки осередком знань. Тому:

1. інновації є об'єктивним процесом еволюції освіти;
2. жодна інноваційна технологія не є універсальною;
3. запровадження будь-якої інновації потребує змін – матеріально-технічних, психологічних;
4. запровадження інновацій потребує програмного і методичного забезпечення; знання методики інновацій;
5. новітні технології потребують зміни всього життя класу, а також багато часу для підготовки як учнів, так і вчителя;
6. починати впроваджувати новітні технології потрібно поступово, адже до них треба звикнути. Краще старанно підготувати кілька занять у навчальному році, ніж часто проводити їх нашвидкуруч;
7. використання педагогічних інновацій не самоціль. Це лише засіб досягнення навчальної мети;
8. кожен учитель – творець власної технології

Не забуваймо, справжній вчитель повинен працювати на майбутнє, а наше гідне майбутнє – це наші діти!